

Др Таџјана Д. Буџарски, редовни професор
Универзитет у Новом Саду
Правни факултет у Новом Саду
T.Bugarski@pf.uns.ac.rs

Др Милана М. Писарић, асистент са докторатом
Универзитет у Новом Саду
Правни факултет у Новом Саду
M.Pisaric@pf.uns.ac.rs

НАДЛЕЖНОСТ ЕВРОПСКОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА¹

Сажетак: После вишегодишњих преговора између држава чланица и институција Европске Уније, октобра 2017. усвојена је Уредба којом се оснива Европско јавно тужилаштво. Предмет рада је приказ и критичка анализа његових решења из Уредбе, која се односе на надлежност и делокруг рада овог наднационалног органа, како би се сагледале могућности за остваривање његових задатака у заштити финансијских интереса Европске уније.

Кључне речи: Европска унија, финансијски интереси Европске уније, Европско јавно тужилаштво.

1. УВОД

Са Лисабонским уговором (Уговор о функционисању ЕУ, у даљем тексту: УФЕУ²), створен је основ за деловање Комисије у правцу остваривања иницијативе ка стварању јединственог европског кривичноправног подручја ради заштите финансијских интереса Уније.³ На основу члана 86 УФЕУ

¹ Рад је настао као резултат рада на Пројекту „Правна традиција и нови правни изазови“ у 2019, чији носилац је Правни факултет у Новом Саду, Универзитет у Новом Саду.

² Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union, OJ C 326, 26.10.2012, 47–390, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EN>.

³ Више о оснивању Европског јавног тужилаштва, вид. Т. Бугарски, М. Писарић, „Оснивање и организација Европског јавног тужилаштва“, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду 1/2019, 17-35.

Комисија је јула 2013. изнела *Предлог Уредбе о оснивању Евројског јавног тужилаштва*,⁴ а након четири године преговора и неколико измена у почетно предложеном тексту, 12. октобра 2017. усвојена је **Уредба о спровођењу појачане сарадње ради оснивања Европског јавног тужилаштва** (у даљем тексту: Уредба).⁵

2. СТВАРНА И МЕСНА НАДЛЕЖНОСТ ЕВРОПСКОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА

Правило довољне одређености у оквиру принципа законитости кривичног права подразумева да је **стварна надлежност** ЕЈТ-а требало да буде јасно и прецизно одређена у Уредби, тако да су такставино наведена кривична дела за које би ЕЈТ било надлежно.⁶ Уместо тога, стварна надлежност је уређена на тај начин што Уредба упућује на **Директиву о сузбијању путем кривичног права превара извршених против финансијских интереса Уније** (у даљем тексту: *PIF* Директива⁷). Смисао Директиве је заправо да се хармонизују национални прописи у вези са кривичним делима против финансијских интереса ЕУ,⁸ како би се превазишле постојеће законске разлике које онемогућавају делотворно сузбијање ових кривичних дела, и да би се на тај начин омогућио рад ЕЈТ-а.⁹ Међутим, треба имати у виду да ће границе стварне надлежности ЕЈТ-а бити у суштини одређене националним правом држава чланица, јер се оне Директивом обавезују да у својим про-

⁴ European Commission, *Proposal for a Council Regulation on the establishment of the European Public Prosecutor*, Document COM (2013) 534 final of 17 July 2013, http://ec.europa.eu/justice/newsroom/criminal/news/130717_en.htm.

⁵ *Council Regulation (EU) 2017/1939 of 12 October 2017 implementing enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor's Office ('the EPPO')*, OJ L 283, 31.10.2017, 1–71, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R1939&from=EN>.

⁶ K. Lohse, „The European Public Prosecutor: Issues of Conferral, Subsidiarity and Proportionality“, in: L.H. Erkelens, A.W.H. Meij, M. Pawlik (eds), *The European Public Prosecutor Office: An Extended Arm or a Two-headed Dragon?*, Hague 2015, 174.

⁷ *PIF* од фр. *PIF: Protection des intérêts Financiers*, што значи заштита финансијских интереса Уније.

⁸ Ова Директива обавезује државе чланице да са њом ускладе, како одредбе посебног дела кривичног права (обавезујући државе на прописивање одређених понашања као кривичних дела), тако и из општег дела кривичног права (односи се на институте извршилаштва, саучесништва, одговорности правних лица, санкција, рокова застарелости).

⁹ Поједини аутори су критиковали предлог Директиве (у каквом је тексту Директива и усвојена) из разлога што садржи „правила минималистичког степена која ће допринети минималној хармонизацији, услед чега ће кривично материјално право држава чланица остати и даље фрагментисано, што ће угрозити делотворност истрага и кривичног гоњења ЕЈТ“, J.A.E. Vervale, „The material scope of competence of the European Public Prosecutor's Office“, *ERA Forum* 1/2014, 97.

писима кривичног материјалног права предвиде одређена понашања као кривична дела, што није добро решење.¹⁰

Дакле, ЕЈТ је надлежно за кривична дела која утичу на финансијске интересе Уније која су предвиђена у Директиви, а како је она спроведена у националном праву (члан 22 став 1 Уредбе). Осим тога, прописана је надлежност ЕЈТ-а за свако друго кривично дело које је са делима утврђеним у Директиви *неодвојиво повезано* (под условима из члана 25 став 3). И ова одредба се може критиковати, јер није у довољној мери у складу са елементом предвиђености у оквиру принципа законитости кривичног права. Такође, јасно је утврђено да ЕЈТ *није надлежно* за кривична дела повезана за националним непосредним порезима, укључујући дела која су са њима неодвојиво повезана (члан 22 став 4 Уредбе).

Заједнички заштитини објект за **кривична дела у погледу којих је предвиђена надлежност ЕЈТ-а су финансијски интереси Уније**, што су *приходи, расходи и имовина* који су 1) обухваћени буџетом Уније и буџетима институција, органа, канцелерија и агенција Уније, као и буџетима којима они управљају или које надзиру, или су 2) путем наведених буџета стечени или се у те буџете морају уплатити (члан 2 став 1 тачка 3 Уредбе, члан 2 Директиве). У другој глави Директиве се од држава чланица захтева да у својим прописима као кривично дело предвиде *превару* која штетно утиче на финансијске интересе Уније (члан 3¹¹) и

¹⁰ С обзиром на то да директиве не могу да намећу обавезе појединцима (физичким и правним лицима), неопходно је да се кривична дела предвиде у прописима кривичног материјалног права држава чланица, којима се имплементира Директива, а у складу са начелом законитости (и то елементом предвиђености). Како је у погледу директива државама остављена слобода у избору метода и форме имплементације њених одредаба али не и њиховог садржаја, да би се избегле фрагментације и разлике у одредбама кривичних закона држава чланица, било је неопходно да одредбе у Директиви буду што прецизније и детаљније дефинисане (А.Мејј, „Some explorations into the EPPO’s Administrative structure and Judicial Review“, in: L.H. Erkelens, A.W.H. Meij, M. Pawlik (eds), *The European Public Prosecutor Office: An Extended Arm or a Two-headed Dragon?*, Hague 2015, 109).

¹¹ **Преваром** која штетно утиче на финансијске интересе Уније сматра се, у односу на:
А. **расходе који нису повезани с јавном набавком, свака радња или пројектовање**, који се односе на:

- i. употребу или приказивање лажних, нетачних или непотпуних изјава или докумената, што за последицу има проневеру или незаконито задржавање средстава или имовине из буџета Уније или буџета којима управља Унија, или којима се управља у њено име;
- ii. издавање информација, чиме се крши одређена обавеза, с истим последицама; или
- iii. коришћење таквих средстава или имовине за потребе различите од оних за које су средства изворно одобрена;

Б. **расходе у вези с јавном набавком**, барем када су почињени ради стицања незаконите користи за учиниоца или друго лице прузроковањем губитка по финансијске интересе Уније, свака *радња или пројектовање*, који се односе на:

друга кривична дела која штетно утичу на финансијске интересе Уније (члан 4¹²).

- i. употребу или приказивање лажних, нетачних или непотпуних изјава или докумената, што за последицу има проневеру или незаконито задржавање средстава или имовине из буџета Уније или буџета којима управља Унија, или којима се управља у њено име;
- ii. недавање информација, чиме се крши одређена обавеза, с истим последицама; или
- iii. коришћење таквих средстава или имовине за потребе различите од оних за које су средства изворно одобрена, чиме се наноси штета финансијским интересима Уније;

В. приход различит од прихода који произлази из властитих средстава на основу ПДВ-а, свака *радња или њроушшање*, који се односе на:

- i. употребу или приказивање лажних, нетачних или непотпуних изјава или докумената, што за последицу има незаконито смањење средстава из буџета Уније или буџета којима управља Унија, или којима се управља у њено име;
- ii. недавање информација, чиме се крши одређена обавеза, с истим последицама; или
- iii. злоупотребу законито остварене користи, с истим последицама;

Г. приход који произлази из властитих средстава на основу ПДВ-а, свака *радња или њроушшање*, који су почињени у прекограничним системима превара, и који се односе на:

- i. употребу или приказивање лажних, нетачних или непотпуних изјава или докумената у вези с ПДВ-ом, што за последицу има смањење средстава из буџета Уније;
- ii. недавање информација у вези с ПДВ-ом, чиме се крши одређена обавеза, с истим последицама; или
- iii. приказивање исправних изјава у вези с ПДВ-ом за потребе преварног прикривања неплаћања или незаконитог остваривања права на поврат ПДВ-а.

При томе, у односу на приход који произлази из властитих средстава на основу ПДВ-а, Директива се примењује само у случају тешких кривичних дела против заједничког система ПДВ-, односно само ако су радње или пропуштања повезане с државним подручјем две или више држава чланица Уније и ако је тиме проузрокована укупна штета од најмање 10.000.000 евра (члан 2 став 2 Директиве).

- ¹² **Друга кривична дела** којима се штетно утиче на финансијске интересе Уније су:
- *ѡрање новца* (радње из Директиве 2015/849 које обухватају имовину стечену кривичним делима из члана 3 те Директиве);
 - *ѡримање мииа* (поступање јавног службеника који непосредно или преко посредника тражи или прима било какву корист за себе или за треће лице, или прихвата обећање такве користи, како би деловао или се суздржао од деловања у складу са својом дужношћу или при обављању своје функције, на начин који штети или би могао да штети финансијским интересима Уније);
 - *давање мииа* (поступање лица које обећава, нуди или даје, непосредно или преко посредника, било какву корист јавном службенику за њега или за треће лице, како би деловао или се суздржао од деловања у складу са својом дужношћу или при обављању своје функције, на начин који штети или би могао да штети финансијским интересима Уније); и
 - *ѡроневера* (поступање којим јавни службеник, ком је непосредно или посредно поверено управљање средствима или имовином, обезбеди или исплати средства, при својој имовину или се њоме користи супротно сврси за коју су намењени, на било који начин којим се наноси штета финансијским интересима Уније).

Што се тиче **месне надлежности**, утврђено је да је ЕЈТ-а надлежно уколико је кривично дело: (а) у целости или делимично извршено на територији једне или више држава чланица; или (б) извршио држављанин државе чланице ван њене територије, а таква кривична дела су у надлежности те државе чланице; или (в) ван територије из тачке (а) извршило лице, на кога се у тренутку извршења примењивао Правилник о особљу или Услови за пословања, а таква кривична дела су у надлежности неке државе чланице (члан 23 Уредбе).

Што се тиче расподеле надлежности, тј. односа између ЕЈТ-а и националних органа кривичног гоњења, Уредбом је утврђена **искључива надлежност ЕЈТ-а** за кривична дела у оквирима стварне и месне надлежности, тако што делегирани европски јавни тужилац у име ЕЈТ-а у држави чланици *покреће и сироводи истрагу* (у складу са чланом 26 Уредбе), односно *преузима гоњење* од националних органа гоњења (у складу са чланом 27 Уредбе). У тим случајевима *надлежни органи држава чланица не могу да врше овлашћења из своје надлежности* у погледу истог кажњивог поступања (члан 25 став 1 Уредбе).

Међутим, у **две ситуације** ЕЈТ не врши овлашћења из своје надлежности, него функцију кривичног гоњења **врше национални надлежни органи**:

I. Уколико се ради о багателним кривичним делима, односно ако је кривичним делима из стварне надлежности ЕЈТ-а проузрокована или могла да буде проузрокована штета финансијским интересима Уније у износу мањем од 10.000 евра, **ЕЈТ уступа предмет** надлежним националним органима (осим уколико предмет има последице на нивоу ЕУ, које су такве природе да је неопходно да ЕЈТ покрене истрагу, *или* постоје разлози за сумњу да су кривично дело извршили службеници или чланови институција Уније, у којим случајевима ЕЈТ, и поред тога што се ради о износу штете мањем од предвиђеног, може да врши овлашћења из надлежности) (члан 25 став 2 Уредбе);

II. **ЕЈТ се уздржава од вршења овлашћења из надлежности** и након саветовања с националним надлежним органима, **предмет** им без непотребног одлагања **упућује**, уколико: (а) *највиша санкција* предвиђена националним правом за кривично дело обухваћено чланом 22 ставом 1 је *једнака* највишој санкцији за неодвојиво повезано кривично дело, како је наведено у чланку 22 став 3, *или блажа* од ње (осим ако се тим кривичним делом допринело извршењу кривичног дела обухваћеном чланом 22 став 1), или (б)

При томе, јавни службеник је, како службеник Уније, тако и национални службеник (односно, јавни службеник (и службено лице) како се тумачи у националном праву државе чланице или треће државе), као и лице коме је поверена јавна функција која укључује управљање финансијским интересима Уније у државама чланицама или трећим државама (члан 4 став 4 Директиве).

постоји разлог за претпоставку да *цивијетта* која је кривичним делом из члана 22 проузрокована или би могла бити проузрокована финансијским интересима Уније *није већа* од штете која је проузрокована или би могла бити проузрокована неком другом оштећеном лицу (члан 25 став 3 Уредбе). Међутим, у погледу другог основа за искључење надлежности, ако се покаже да је „у бољем положају“ за спровођење истраге или кривичног гоњења, ЕЈТ може, уз сагласност надлежних националних органа, вршити функције у предметима који би иначе били искључени из његове надлежности (члан 25 став 4 Уредбе).

Одређене критике се могу упутити критеријумима за поделу надлежности који су утврђени у Уредби. Наиме, износ од 10.000 евра као граница између багателних кривичних дела у надлежности националних државних органа и „тежих“ кривичних дела у надлежности ЕЈТ-а није довољно одређен критеријум. Процењивање висине причињене штете у фази истраге је тешко, ако не и немогуће. Према искуству *OLAF*-а, штета се на почетку истраге може проценити само до 40% износа, док се пун износ може одредити тек након спроведене истраге.¹³ Осим тога, критеријум који се везује за висину проузроковане штете није одговарајући у погледу коруптивних кривичних дела, јер код таквих кривичних дела није релевантан износ причињене штете, него чињеница да је неко лице злоупотребило службени положај.

Можда је било више оправдања (нарочито у смислу начела супсидијаритета) да је надлежност између националних државних органа и овог наднационалног органа подељена тако да је истрага и кривично гоњење, по правилу, у надлежности државних органа држава чланица, нарочито у погледу лакших кривичних дела код којих нема изражених елемената прекограничности, а да ЕЈТ може преузети ове функције од њих у поједином случају, ценећи конкретне околности и значај предмета. При томе су се обавезивањем надлежних националних органа да ЕЈТу благовремено достављају одређене информације, они можда могли у довољној мери мотивисати да поступају одговорније у спровођењу истраге и кривичном гоњењу.¹⁴ Ипак, такав систем подељене надлежности могао је створити више проблема у односу на оне због којих је ЕЈТ и основано, односно не допринети неефикасности кривичног поступка (нпр. ситуације да се истовремено води истрага на националном и наднационалном нивоу) и правној несигурности (услед неједнаког поступања у сличним предметима у различитим државама), а национални надлежни органи би се додатно оптеретили бирократским обавезама (извештавањем) према ЕЈТ-у.

¹³ G. Kessler, „The EPPO’s contribution to the protection of the EU financial interests“, in: C. Nowak, *The European Public Prosecutor’s Office and national authorities*, Milan 2016, 7.

¹⁴ Lohse, *op.cit.*, 176.

Европско јавно тужилаштво у оквиру своје стварне и месне надлежности 1) **покреће и спроводи истрагу кривичних дела којима се угрожавају финансијски интереси Уније**, 2) **предузима кривично гоњење учинилаца кривичних дела којима се угрожавају финансијски интереси Уније**, и 3) **заступа оптужбу за кривична дела којима се угрожавају финансијски интереси Уније у судском поступку пред надлежним судовима држава чланица, до правноснажног окончања кривичног поступка** (члан 4 Уредбе). У складу са начелом супсидијаритета истрагу у држави чланици води и оптужбу пред националним судом заступа делегирани европски тужилац, као децентрализовани елемент у организацији ЕЈТ-а, али по упутствима и под надзором сталног већа, што представља истинско европско својство ЕЈТ-а.

Уредбом је предвиђено да ће након три године од ступања на снагу Уредбе, Комисија на основу предлога главног Европског јавног тужиоца утврдити датум када ће ЕЈТ преузети овлашћења из своје надлежности (члан 120 Уредбе).¹⁵

Уредбом су утврђена **минимална правила** у погледу истраге кривичних дела из надлежности ЕЈТ-а и кривичног гоњења учинилаца тих кривичних дела, **док су конкретна овлашћења** која има делегирани европски тужилац у држави чланици заправо **прописана националним прописима**

¹⁵ Да би ЕЈТ могао да врши овлашћења из своје надлежности, у члану 24 Уредбе су изричито **прописане обавезе одређених органа и институција на националном и наднационалном нивоу**. Тако су институције, органи, канцеларије и агенције Уније, као и државни органи држава чланица који су надлежни у складу с примењивим националним правом, дужни да без непотребног *одлагања извесне ЕЈТ о сваком кажњивом постојању из надлежности ЕЈТ-а*. Такође, у случају да правосудни орган или орган кривичног гоњења у држави чланици донесе одлуку о покретању истраге поводом кривичног дела из надлежности ЕЈТ-а или у било ком тренутку након покретања истраге процени да се истрага односи на такво кривично дело, тај орган је дужан да без непотребног одлагања о томе обавести ЕЈТ, да би овај могао да одлучи да ли ће остварити своје право на преузимање предмета. Извештај садржи опис чињеница, међу осталим процену проузроковане штете или штете која би могла бити проузрокована, могућу правну квалификацију, и све друге доступне информације о потенцијалним оштећеним лицима, осумњиченима и другим учесницима у поступку (члан 24 став 4 Уредбе).

Ако ЕЈТ након провере одлучи да покрене истрагу, о томе ће без непотребног одлагања обавестити орган који га је известио о кажњивом поступању (члан 26 став 2 Уредбе). Све информације које достављају ЕЈТ се евидентирају и проверавају у складу с пословником о раду ЕЈТ, па уколико ЕЈТ након провере одлучи да не постоје разлози за покретање истраге нити за остваривање права на преузимање предмета, образложење одлуке бележи се у систему вођења предмета.

С друге стране, уколико ЕЈТ сазна за извршење кривичног дела, које је изван његове надлежности, о томе ће, без непотребног одлагања, обавестити надлежне националне органе и проследити им све релевантне доказе. Осим тога, ЕЈТ може, у специфичним случајевима, да затражи додатне релевантне информације које су доступне институцијама, органима, канцеларијама и агенцијама Уније и надлежним органима држава чланица.

држава чланица, што је у складу са захтевом поштовања различитости националних правних система из члана 67 став 1 УФЕУ. Иако се очекује да ће деловање ЕЈТ *дојринети сиварању јединственог правног система*, који ће бити ефикаснији и делотворнији од постојећег, фрагментисаног система (истрага и кривично гоњење у искључивој надлежности држава чланица, уз коришћење механизма узајамног признавања одлука), питање је у којој мери се тај циљ може остварити прописивањем овлашћења ЕЈТ-а кроз комбинацију минималних правила у Уредби и одредаба националних прописа, на које Уредба упућује.

3. ИСТРАГА

3.1. Покретање истраге

Уколико у смислу примењивог националног права постоји потребан степен сумње да је извршено кривично дело из надлежности ЕЈТ-а или да је његово извршење у току, **одлуку о покретању истраге** доноси **делегирани европски тужилац** (у даљем тексту: ДЕТ), у складу са националним правом. У случају „неактивности“, односно ако ДЕТ не покрене истрагу, стално веће ком је предмет додељен, издаје му обавезујуће упутство да истрагу покрене.

Место извршења кривичног дела је примарни критеријум за одређивање **који ће ДЕТ бити надлежан** да покрене и спроводи истрагу. Наиме, прописано је да истрагу, по правилу, покрене и спроводи ДЕТ из оне државе чланице у којој се налази *средишње криминалне активности*. У случају да је извршено неколико повезаних кривичних дела из надлежности ЕЈТ на територији више држава чланица, истрагу покрене ДЕТ из оне државе чланице у којој је *извршена већина кривичних дела*. Правила за одређивање месне надлежности ДЕТ-а, постављена у Уредби употребом термина „средиште криминалне активности“ и „у којој је извршена већина кривичних дела“, нису у довољној мери одређена (у смислу начела законитости), што не доприноси правној сигурности.

Осим овог правила, које се огледа у примени места извршења кривичног дела као примарног критеријума за одређивање ДЕТ-а који ће бити надлежан у конкретном предмету, предвиђена је могућност **реалокације предмета**, односно одређивања другог ДЕТ-а као месно надлежног.¹⁶

¹⁶ Наиме, ДЕТ из неке друге државе чланице (а не из државе чланице у којој је извршено кривично дело) може покренути истрагу или добити упутство надлежног сталног већа да је покрене, уколико је то *нарочито оправдано*, узимајући у обзир следеће супсидијарне критеријуме, према редоследу првенства: (а) место у ком окривљени има уобичајено

Избор државе чланице у којој ће се спроводити истрага је од *кључног значаја* и за орган гоњења и за одбрану, *из два разлога*: 1) у вршењу овлашћења из надлежности ЕЈТ-а се руководи националним прописима, па странке у кривичном поступку имају права и дужности у складу са домаћим правом државе чланице; 2) учиниоцима кривичних дела из надлежности ЕЈТ ће се, по правилу, судити пред судом државе чланице у којој је истрага спроведена.

Дакле, одлуку о покретању истраге кривичних дела из надлежности ЕЈТ-а по правилу, доноси ДЕТ, у име ЕЈТ-а. Осим тога, чланом 27 Уредбом је предвиђено и право ЕЈТ на **преузимање предмета од надлежних органа држава чланица** (енг. *Right of evocation*).¹⁷

У случају да се, по пријему информација од надлежних органа, *ЕЈТ уздржи од вршења овлашћења из надлежности* (односно, не преузме

браваште; (б) држављанство окривљеног; (в) место на ком је настала највећа финансијска штета (члан 26 став 4 Уредбе). Уколико се ради о *предмету за који може бити надлежан ДЕТ из неколико држава чланица*, до доношења одлуке о кривичном гоњењу пред националним судом (у складу с чланом 36 Уредбе), стално веће може, након саветовања с европским тужиоцима и/или ДЕТ-ом из тих држава чланица, донети одлуку да: (а) прерасподели предмет ДЕТ-у у некој другој држави чланици; или да (б) споји или раздвоји предмете, и да за сваки предмет изабере ДЕТ-а који ће га водити, ако су такве одлуке у општем интересу правде и у складу са критеријима за избор ДЕТ-а који води предмет (у складу са чланом 26 став 5 Уредбе).

¹⁷ Наиме, по пријему информације од надлежних националних органа да су покренули истрагу за кривично дело из надлежности ЕЈТ-а, ЕЈТ доноси одлуку о томе да ли ће остварити своје право на преузимање предмета. Одлуку доноси што је пре могуће, а најкасније пет дана након пријема ових информација, по потреби се претходно саветујући с надлежним органима дотичне државе чланице, и о тој одлуци обавештава националне надлежне органе. До доношења одлуке, национални органи су дужни да се суздржавају од доношења одлука на основу националног права чија би последица могла да буде спречавање ЕЈТ-а у остваривању права на преузимање предмета, али су овлашћени да предузимају све хитне мере које су потребне како би осигурало делотворно спровођење истраге и кривично гоњење.

Право на преузимање предмета *у име ЕЈТ-а остварује ДЕТ* из државе чланице чији су надлежни органи покренули истрагу у погледу кривичног дела из надлежности ЕЈТ-а. Уколико ДЕТ донесе одлуку о *преузимању предмета*, надлежни органи држава чланица ће му доставити списе и неће спроводити даље истражне радње у погледу тог кривичног дела. Уколико, пак, ДЕТ разматра могућност да *не оствари право на преузимање предмета*, о томе обавештава надлежно стално веће посредством европског тужиоца из своје државе чланице, с циљем да се *стално веће* омогући да донесе одлуку. Ако стално веће сматра да је преузимање предмета од националних државних органа потребно, о томе ДЕТ-у издаје *обавезујуће упућивање*. Међутим, у случају да се ради о кривичним делима којима је проузрокована или би могла бити проузрокована штета финансијским интересима Уније у износу мањем од 100.000 евра, а Колегијум сматра да, с обзиром на тежину кривичног дела или сложеност поступка у појединачном случају, нема потребе за спровођењем истраге на нивоу Уније, издаће опште смернице којима се ДЕТ-у омогућава да независно и без потребног одлагања одлучи да неће преузети предмет (члан 27 став 8 Уредбе).

предмет), о томе без непотребног одлагања обавештава надлежне националне органе, који су дужни да ЕЈТ-у доставе информације о свакој новој чињеници, која би ЕЈТ могла да подстакне на поновно разматрање одлуке о невршењу овлашћења из надлежности (што ће бити могуће до тренутка окончања истраге пред националним надлежним органима, односно до подношења оптужног акта пред националним судовима) (члан 27 став 7 Уредбе).

3.2. Спровођење истраге

Истрагу кривичних дела из надлежности ЕЈТ-а, *по његовом правилу*, а у складу са начелом субвенционитета, **спроводи** у држави чланици ДЕТ у име ЕЈТ-а, **по упутствима надлежног сталног већа и под надзором европског тужиоца** из те државе чланице (надзорног европског тужиоца, у даљем тексту: НЕТ). ДЕТ који води предмет може, у складу с националним правом, *сав да предузима* истражне радње или да *изда упућивања надлежним органима* у својој држави чланици да их предузму. Ти органи су, поред тога, овлашћени, у сваком тренутку током истраге коју спроводи ЕЈТ, да предузму хитне мере у складу с националним правом које су потребне да би истрага била делотворна, чак и ако не поступају изричито према упутству ДЕТ-а који води предмет (о чему су дужни да га без одлагања обавесте). Током спровођења истраге, ДЕТ путем система вођења предмета извештава НЕТ и стално веће о свим важним питањима у предмету, у складу с правилима утврђенима у пословнику о раду ЕЈТ-а.

Изузетно од овог правила, истрагу у одређеним случајевима спроводи *други ДЕТ или НЕТ*. Наиме, уколико током спровођења истраге ДЕТ утврди да не може да спроводи истрагу (нпр. услед превеликог обима посла) или уколико ДЕТ не следи упутства надлежног сталног већа или НЕТ-а, стално веће може, на предлог НЕТ-а, да одлучи о **прерасподели предмета другом ДЕТ-у у тој држави чланици** (члан став 3 Уредбе). Осим тога, ако за то постоји одобрење надлежног сталног већа, истрагу може да спроведе **НЕТ** сав или издајући упутства надлежним органима у његовој држави чланици, уколико је таква одлука неопходна у интересу делотворности истраге, услед постојања једног или више *кријеријума*: (а) тежине кривичног дела, нарочито с обзиром на његове могуће последице на нивоу Уније; (б) када се истрага односи на службенике Уније или чланове институција Уније; (в) у случају да не функционише механизам прерасподеле на другом ДЕТ-а у држави чланици (члан 27 став 4 Уредбе).

У току спровођења истраге ДЕТ има право да предузме све **истражне радње** на основу националних прописа, и то у складу са начелом супсиди-

јаритета, односно само уколико постоје оправдани разлози да се верује да би се одређеном мером и радњом могли прибавити за истрагу корисне информације или за истрагу корисни докази, и уколико мање интрузивна мера и радња којом би се могао остварити исти циљ није доступна (члан 30 став 5 Уредбе). Предвиђено да су државе дужне да у својим прописима обезбеде да ДЕТ, макар у предметима у којима је за кривично дело, које је предмет истраге, запређена као највиша кривична санкција казна затвора у трајању од најмање четири године, може да наложи или да тражи спровођење такстативно наведених истражних радњи.¹⁸ Поред изричито прописаних овлашћења у односу на наведене мере, ДЕТ може да затражи или наложи предузимање *свих друђих радњи и мера* које су у датој држави чланици на располагању јавним тужиоцима у сличним предметима.

3.3. Прекограничне истраге

Уколико у предметима са елементима прекограничности постоји потреба да се одређена истражна радња предузме у другој држави чланици у

¹⁸ Ради се о следећим истражним радњама:

(а) претресање просторија, земљишта, превозних средстава, приватног стана, одеће и остале личне имовине и рачунарских система, и спровођење свих мера потребних како би се сачувао интегритет и избегли губитак или контаминација предмета који могу послужити као доказ;

(б) одузимање свих релевантних предмета или докумената у изворном или у неком другом облику;

(в) одузимање похрањених рачунарских података, шифрованих или дешифрованих, у изворном или у неком другом облику, укључујући податке о банковним рачунима и податке о промету (осим података који су задржани у складу с националним правом на основу члана 15 став 1 Директиве 2002/58/ЕЗ од 12.07.2002. о обради личних података и заштити приватности у подручју електронских комуникација);

(г) замрзавање средстава или имовинске користи, односно имовине стечене кривичним делом, уколико се очекује да ће суд пред којим се води поступак донети одлуку о њиховом одузимању, и уколико постоји разлог да се верује да ће власник, држалац или управитељ тих средстава или имовинске користи покушати да онемогући извршавање одлуке, којом се налаже одузимање;

(д) пресретање долазне и одлазне електронске комуникације окривљеног преко било ког електронског комуникационог средства којим се користи;

(ђ) праћење предмета техничким средствима, између осталог и контролисану испоруку робе.

Уредба прописује и одређена ограничења приликом одређивања и спровођења радњи, и то: у односу на све наведене радње, примењују се услови из националног прописа (нарочито посебна ограничења у односу на одређене категорије лица који имају дужност чувања тајне); у односу на радње под (в), (д) и (ђ), могу се примењивати даљи услови, укључујући ограничења, предвиђеним у примењивом националном праву; у односу на радње под (д) и (ђ) могуће је ограничити њихову примену само на о одређена, тешка кривична дела (члан 30 став 2 и 3 Уредбе).

односу на државу у којој ДЕГ спроводи истрагу, тада ДЕГ доноси одлуку којом **додељује њој потребну истражну радњу једном или више (јомоћном) ДЕГ-у** из тих других држава чланица, о чему обавештава НЕГ (члан 31 Уредбе).¹⁹

Додељену истражну радњу помоћни ДЕГ спроводи сам или издаје упутство надлежном органу у својој држави. Уколико помоћни ДЕГ сматра да је одлука о додели истражне радње непотпуна или да садржи очигледу, битну грешку, или да се истражна радња из оправданих и објективних разлога не може предузети у року одређеном у одлуци о додели, или да би се исти резултати могли постићи другом, мање интрузивном радњом, или да се према праву његове државе чланице додељена радња не може предузети или да не би била доступна у сличном домаћем предмету, помоћни ДЕГ ће о томе обавестити свог НЕГ и посаветоваће се са ДЕГ-ом који му је доделио истражну радњу око решавања спорног питања. Уколико се утврди да се додељена истражна радња не може предузети у домаћем сличном случају, али би то могуће у случајевима са елементима прекограничности који су обухваћени правним инструментима о узајамном признавању одлука или о прекограничној сарадњи, могу се применити ти инструменти, ако се тако договоре дотични НЕГ. Ако се, међутим, не може постићи договор у року од седам дана од дана обавештења, а потреба за предузимањем истражне радње и даље постоји, питање се упућује на решавање надлежном сталном већу, који ће одлучити да ли ће се предузети тражена, додељена истражна радња или ће се заменити другом.

Додељене истражне радње се предузимају у складу правом државе чланице помоћног ДЕГ-а, при чему се поступа у складу са захтевима из одлуке о додели истражне радње коју је донео ДЕГ, осим уколико су они у супротности са основним правним начелима у држави помоћног ДЕГ-а (члан 31 Уредбе).

¹⁹ Ако је, према праву те друге државе чланице, за предузимање истражне радње потребно *одобрење суда*, помоћни ДЕГ (из те државе) дужан је да га прибави, у складу с домаћим правом, а у случају одбијања суда да такво одобрење изда, ДЕГ који спроводи истрагу повлачи доделу мере. Уколико, пак, судско одобрење није потребно у држави чланице помоћног ДЕГ-а, али је потребно у држави у којој је ДЕГ који води предмет, ДЕГ је дужан да прибави такво одобрење и достави га заједно с одлуком о додели истражне радње.

3.4. Расподела овлашћења у истрази

ИСТРАГА	ДЕТ	Помоћни ДЕТ	НЕТ	Стално веће
Покретање истраге	✓ (у складу са примењивим националним правом)			✓
ПРЕРАСПОДЕЛА ПРЕДМЕТА ДРУГОМ ДЕТ У ИСТОЈ ИЛИ ДРУГОЈ ДРЖАВИ ЧЛАНИЦИ	ако ДЕТ не покрене истрагу			✓ (након НЕТ)
Преузимање предмета	✓ ако ДЕТ не преузме преузет			✓
Спровођење истраге	✓ (у складу са примењивим националним правом)		✓ (у изузетним околностима)	
ПРЕКОГРАНИЧНА ИСТРАГА		✓ (у складу са примењивим националним правом) у случају сукоба	✓ (у складу са примењивим националним правом и Уредбом)	✓ у случају да се спор не може решити договором

Расподела овлашћења у истрази

У складу са начелом субсидијаритета, ДЕТ доноси одлуку о спровођењу истраге и сироводи истрагу применом одредаба домаћег права државе чланице, а „интервенције“ сталног већа ЕЈТ-а су уредвиђене у „кризним“ ситуацијама: а) стално веће даје упутство ДЕТ-у уколико не донесе одлуку о отварању истраге или преузимању предмета; б) уколико ДЕТ не поступа у складу са упутством сталног већа, стално веће може распоредити предмет

другом ДЕТ-у у тој или другој држави чланици; в) ако се не може постићи договор око примене спорне додељене истражне радње у прекограничној истрази, стално веће доноси одлуку о томе.

С обзиром на то да ДЕТ доноси одлуке применом домаћег права држава чланица, поставља се *ишћање* како то и на основу чега стално веће може да донесе другачију одлуку, такође, применом домаћег права односно државе, којим су прописани основи, услови и поступак за доношење одлуке. С тим у вези је *и ишћање* на који начин се може постићи циљ постојања ЕЈТ-а, а то је уједначена и делотворна истрага и кривично гоњење учинилаца кривичних дела против финансијских интереса Уније, када још увек не постоји јединствено правно подручје Уније, него различити правни системи са различитим одредбама кривичног процесног права у државама чланицама. Такав циљ би се могао постићи само у случају да је ЕУ савезна држава у којој постоји јединствено правно подручје у ком би ЕЈТ био јединствени тужилачки орган који би могао да издаје обавезујућа упутства јавним тужиоцима у државама чланицама (ДЕТ-овима), без потребе да се ангажују инструменти узајамног признавања одлука у кривичним стварима.

4. КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ

Након што истрага буде завршена, доноси се одлука о даљем кривичном гоњењу. Наиме, када ДЕТ који води предмет оцени да је истрага завршена, о томе подноси НЕТ-у *извештај*, који садржи сумарни приказ предмета и нацрт одлуке којом се предлаже: 1) даље кривично гоњење пред националним судом, односно подизање оптужног акта, или 2) разматрање могућности упућивања предмета националним надлежним органима, или 3) одбацивању предмета, или 4) спровођење упрошћеног поступка кривичног гоњења (члан 35 Уредбе).

НЕТ *извештај* *прослеђује* надлежном сталном већу, по потреби прилажући и своју процену случаја. *Стално веће* може да *донесе одлуку* како је предложио ДЕТ, у ком случају ДЕТ наставља да поступа у складу са тим, или да *одбије да донесе одлуку* како је предложио ДЕТ. Стално веће, у суштини, није везано нити предлогом ДЕТ-а нити проценом НЕТ-а, него врши сопствену процену предмета, како би дао додатна упутства ДЕТ-у или донео одлуку о кривичном гоњењу (члан 35 став 1 Уредбе). Ипак, предвиђен је један изузетак од овог правила, јер је прописано да у случају да ДЕТ поднесе нацрт одлуке којим се предлаже подизање оптужног акта, стално веће не може да донесе одлуку да се предмет одбаци (члан 36 став 1 Уредбе).

4.1. Подизање и заступање оптужног акта пред националним судом

Када ДЕТ предложи подизање оптужног акта, стално веће у року од 21 дана од достављања извештаја НЕТ-а *доноси одлуку*. Изричито је предвиђено да ће се, у случају да стално веће не донесе одлуку у овом року, *смајтрајти да је њредлоџ одлуке* о подизазању оптужног акта *њрихваћен* („ћутање“ сталног већа) (члан 36 став 2 Уредбе).

Уколико је у конкретном предмету могућа надлежност више држава чланица (позитивни сукоб надлежности), оптужни акт се, по правилу, подиже пред судом *државе у којој је ДЕТ који води њредмеј*, односно који је спровео истрагу. Изузетно, стално веће може да одлучи да се оптужни акт подигне *њред судом неке друџе државе чланице* (која „конкурише на надлежност“) и да, сходно томе, изда упутство за поступање ДЕТ-у у другој држави, уколико би то било оправдано постојањем једног од критеријума (према редоследу првенства): а) места у ком окривљени има уобичајено боравиште; б) држављанства окривљеног; в) места на ком је настала главна финансијска штета (супсидијарни критеријуми за одређивање месне надлежности ДЕТ-а из члана 26 став 4 и 5 Уредбе). Осим тога, стално веће може на предлог ДЕТ-а који води предмет, а пре одлучивања о подизању оптужног акта, да донесе одлуку *о сјајању вище њредмеја* када су истраге спроводили различити ДЕТ против истог лица, ради вођења јединственог кривичног поступка пред судом једне од држава чланица у којима је истрага спроведена (члан 36 став 3 и 4 Уредбе).

Могућност да стално веће одреди да се оптужба изнесе пред суд у другој држави у односу на ону у којој је спроведена истрага, односно *моџућносј избора форума* (енг. *choice of forum*), једно је од најспорнијих решења из (предлога) Уредбе, нарочито из разлога што на нивоу Уније не постоје обавезујућа правила за решавање сукоба надлежности, нити је предвиђена судска контрола овакве одлуке сталног већа на нивоу ЕУ.

Након што се одреди држава чланица пред чијим судом ће се подићи оптужни акт, применом националног права одређује се надлежни суд у тој држави чланици, а даља „судбина“ оптужног акта у попуности је одређена прописима о кривичној процедури државе чланице у којој ће се судски кривични поступак водити.

У заступању оптужбе пред националним судом, у складу са начелом субсидијаритета, ДЕТ поступа самостално, у складу са овлашћењима и дужностима предвиђеним националним правом. Ипак, у две ситуације је потребно да ДЕТ претходно добије упутство од сталног већа ЕЈТ-а. Наиме, одлуку да ли ће у предмету искористити право на жалбу, ДЕТ доноси по добијању упутстава од сталног већа, коме је поднео извештај са нацртом

одлуке, осим уколико упутства не може да добије у року који је предвиђен за изјављивање жалбе (у ком случају је дужан да о томе извести стално веће, које му може дати инструкцију да остане при изјављеној жалби или да од ње одустане). Исто важи и у ситуацији када ДЕТ током судског поступка и у складу са домаћим прописима заузме став који би довео до одбацивања предмета (члан 36 став 7 Уредбе).

4.2. Упућивање предмета и пренос поступка на надлежне органе држава чланица

Упућивање предмета и пренос поступка на надлежне органе држава чланица уређено је чланом 34 Уредбе. Надлежно стално веће ће, до момента подизања оптужног акта, донети одлуку да се *предмет упућује* надлежним националним органима, без непотребног одлагања:

1. уколико се током истраге утврди да се *не ради о кривичном делу из надлежности ЕЈТ-а* (у смислу члана 22 и 23 Уредбе), или
2. уколико се током истраге утврди да *нису испуњени посебни услови за испућање ЕЈТ-а*, односно ради се о ситуацији у којој се ЕЈТ „суздржава“ од вршења овлашћења из надлежности у погледу кривичних дела обухваћених чланом 22 (у смислу члана 25 став 2 и 3 Уредбе²⁰), или
3. уколико ДЕТ на основу члана 27 Уредбе *одлучи да неће преузети предмет*, а по упутству колегијума који, у погледу кривичних дела која су проузроковала или би могла да проузрокују штету финансијским интересима Уније у износу мањем од 100.000 евра, сматра да, с обзиром на тежину дела или сложеност поступка у конкретном случају, *нема потребе за спровођењем истраге или кривичног гоњења на нивоу ЕУ* и да би упућивање предмета националним органима било у *интересу деловорности* истраге или кривичног гоњења (у смислу члана 27 став 8 Уредбе); или
4. уколико колегијум изда такво упутство а) у погледу *кривичних дела из члана 3 став 2 тачка (а) и (б) PIF* Директиве, или б) у случају када *штета* која је проузрокована или би могла бити проузрокована финансијским интересима Уније *није већа од штете* која је проузрокована или би могла бити проузрокована другом оштећеном лицу; или

²⁰ ЕЈТ се суздржава од вршења овлашћења из надлежности у погледу кривичних дела обухваћених чланом 22, уколико а) највиша санкција предвиђена националним правом за кривично дело обухваћено чланом 22 став 1 је једнака највишој санкцији за неодвојиво повезано кривично дело, како је наведено у члану 22 став 3 или блажа од ње, осим ако се тим кривичним делом допринело извршењу кривичног дела обухваћеног чланом 22 став 1; или б) постоји разлог за претпоставку да штета која је кривичним делом из члана 22 проузрокована или би могла бити проузрокована финансијским интересима Уније није већа од штете која је проузрокована или би могла бити проузрокована другом оштећеном лицу.

5. уколико ЕЈТ, након консултација са националним државним органима, разматра могућност да *одбаци њредмеи* у погледу кривичних дела која се не сматрају кривичним делима којима се штети финансијским интересима ЕУ, али су са њима *неодвојиво њовезана* (члан 22 став 3 Уредбе). У случају да национални надлежни орган захтева да му се предмет упути, стално веће то чини без одлагања (члан 34 став 6 и члан 39 став 3 Уредбе).

Одлуку о упућивању предмета националним надлежним органима држава чланица у наведеним случајевима, *сијално веће досијавља главном европском њуужиоцу*, који може у року од 3 дана од пријема одлуке да затражи од сталног већа да одлуку преиспита, уколико сматра да је то потребно у интересу обезбеђења кохерентне политике упућивања.

Када надлежни орган државе чланице *њрихваи* упућени предмет, ЕЈТ му *њреноси сиисе* тог предмета, суздржава се од предузимања даљих радњи и предмет „затвара“ (члан 34 став 6 Уредбе). Уколико, пак, надлежни органи држава чланица упућен предмет *не њрихваи* у року од 30 дана од дана достављања одлуке, ЕЈТ „остаје“ надлежан за вршење кривичног гоњења (члан 34 став 5 Уредбе).

4.3. Одбацивање предмета

На основу извештаја ДЕТ који води предмет, стално веће доноси одлуку да се предмет одбаци (члан 39 Уредбе), када даље кривично гоњење није могуће у складу са *њримењивим националним њравом* државе из које је ДЕТ који води предмет, и то у случају: (а) *смрњи* окривљеног физичког лица или *ликвидације* окривљеног правног лица; (б) *неурачунљивосњи* окривљеног; (в) *амнесњије* одобрене окривљеном; (г) *имунњињи* додељеног окривљеном, осим ако је имунитет укинут (у смислу члана 29 Уредбе)²¹; (д) наступања *засњарелосњи* кривичног гоњења;²² (њ) да је предмет против окривљеног *коначно рещен* у вези са истим кривичним делима; (е) недостатка *доказа*.

²¹ У смислу члана 29 Уредбе, уколико се истрага ЕЈТ-а води против лица које је заштићено повластицом или имунитетом у складу с националним правом а таква повластица или такав имунитет представља препреку за спровођење истраге, главни европски тужилац може да поднесе образложен писани захтев за њихово укидање, у складу с поступцима предвиђеним националним правом. Уколико се, пак, ради о лицима која су заштићена повластицама или имунитетима у складу с правом Уније, посебно Протоколом о повластицама и имунитетима Европске уније, а таква повластица или такав имунитет представља препреку за спровођење истраге, главни европски тужилац може да поднесе образложен писани захтев за њихово укидање, у складу с поступцима предвиђенима правом Уније. У случају да повластица или имунитет који су сметња за кривично гоњење лица не буду укинати, предмет ће се одбацити.

²² У погледу застарелости кривичног гоњења као разлога за одбацивање предмета, проблем може настати услед чињенице да национални прописи кривичног материјалног

Дакле, разлози за одбацивање предмета су околности које искључују кривично гоњење трајно (смрт физичког лица или ликвидација правног лица, амнестија, застарелост, *res judicata*) или привремено (неурачунљивост, имунитет или недостатак доказа). Што се тиче околности које привремено искључују кривично гоњење, Уредба изричито уређује решавање ситуације када те околности престану само у погледу непостојања одговарајућих доказа. Наиме, уколико је предмет одбачен услед недостатка доказа, Уредбом је изричито прописано да то *не с̄иречава* стално веће да донесе одлуку о *џоновном ошворану исшраге* уколико се појаве *нове чињенице* које ЕЈТ-у нису биле познате у тренутку доношења одлуке а које су након доношења те одлуке постале познате (члан 39 став 2 Уредбе).

4.4. Упрошћени поступак кривичног гоњења

У складу са начелом легалитета, истраге ЕЈТ-а би требало, по правилу, да доведу до подизања оптужног акта пред надлежним националним судовима у случајевима у којима има довољно доказа, а не постоје околности које искључују могућност даљег кривичног гоњења. Међутим, Уредба предвиђа изузетак од начела легалитета, прописивањем својеврсног начела опортунитета у члану 40 Уредбе (у оквиру Одељка 4 који носи назив Правила о алтернативама кривичном гоњењу).

Полазећи од тога да национални правни системи предвиђају разне врсте поједностављених поступака кривичног гоњења, који могу, али не морају да укључују судски ангажман, било је неопходно предвидети, уколико такве процедуре постоје у држави чланици, да ДЕТ има овлашћења да их примењује, под условима предвиђеним националним правом а у ситуацијама предвиђеним Уредбом, тј. када износ штете проузроковане кривичним делом, након евентуалног повраћаја износа који одговара таквој штети, није велики. Узимајући у обзир интерес ЕЈТ-а у смислу кохерентне и делотворне политике кривичног гоњења, ДЕТ би требало да од надлежног сталног већа тражи одобрење за примену таквих поступака, а уколико се поједностављена процедура успешно примени, предмет би требало сматрати окончаним.²³

Сходно томе, осим што након окончања истраге, ДЕТ може у извештају сталном већу да предложи доношење одлуке о подизању оптужног акта или одбацивању предмета из разлога који су таксативно наведени у Уредби,

права различито регулишу рокове застарелости кривичног гоњења. Примера ради, на овај проблем се указује у пресуди Суда ЕУ у Тарико предмету (Case C-105/14 Taricco and others, 8 September 2015). Више о томе, вид. М. Caianiello, “Dum Romae (et Brucsellae) Consulitur... Some Considerations on the Taricco Judgment and Its Consequences at National and European Level”, *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* 1/2016, 1-17.

²³ Тачка 82 Преамбуле Уредбе.

ДЕТ може, уколико је то у складу са примењивим националним правом, а по претходном саветовању са националним органима кривичног гоњења, да *предложи сировођење уiproшћеноō иосиуика кривичноō гоњења*, чији је циљ коначно решавање предмета на основу договорених услова с окривљеним. Оваква могућност је предвиђена: а) у погледу *кривичних дела из члана 3 сџав 2 џачка (а) и (б) PIF* Директиве, и б) у случају када *џиџеџа* која је проузрокована или би могла бити проузрокована финансијским интересима Уније *није већа од џиџеџе* која је проузрокована или би могла бити проузрокована другом оштћеном лицу.²⁴

4.5. Расподела овлашћена у кривичном гоњењу

КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ	ДЕТ	НЕТ	Стално веће
УПУЊИВАЊЕ ПРЕДМЕТА И ПРЕНОС ПОСТУПКА			✓
ОДЛУКА ДА СЕ ПОДИГНЕ ОПТУЖНИЦА	извештај	процена	✓
ИЗБОР ФОРУМА			✓ (у складу са критеријумима из Уредбе)
Одбацивање предмета	извештај	процена	✓ (у складу са националним правом и основима из Уредбе)
Поједностављени поступка кривичног гоњења	извештај (у складу са националним правом)	процена	✓ (у складу са основима из Уредбе)

Расподела овлашћена у кривичном гоњењу

У погледу односа између ДЕТ-а и сталног већа, за разлику од *исџраџе* у којој ДЕТ доноси „кључне“ одлуке применом националног права (а стално

²⁴ Приликом доношења одлука о спровођењу поједностављеног поступка кривичног гоњења, стално веће узима у обзир неколико критеријума: (а) тежину кривичног дела, нарочито с обзиром на износ проузроковане штете; (б) спремност окривљеног да надокнади штету проузроковану незаконитим поступањем; (в) усклађеност примене овог поступка са општим циљевима и основним начелима по којима поступа ЕЈТ. Уколико стално веће прихвати такав предлог, ДЕТ који води предмет примењује одредбе националног права о поједностављеном поступку кривичног гоњења. Након што окривљени испуни договорене услове и поступак поједностављеног кривичног гоњења буде окончан, стално веће даје упутство ДЕТ-у да делује с циљем коначног закључења предмета.

веће наступа у „кризним“ ситуацијама), и *главног интереса* у ком ДЕТ поступа потпуно самостално, у складу са домаћим прописима о кривичној процедури (уз наведене изузетке, када му је за предузимање одређених процесних радњи претходно потребно упутство сталног већа), што је у складу са начелом субсидијаритета, процесни моменат *након окончања истраге* може се означити као „истински европски“, у ком стално веће ЕЈТ-а доноси „кључне“ одлуке.

ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ

- Caianiello M., “Dum Romae (et Brucsellae) Consulitur... Some Considerations on the Taricco Judgment and Its Consequences at National and European Level”, *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* 1/2016, 1-17; *Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union*, OJ C 326, 26.10.2012, 47–390, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EN>;
- Council Regulation (EU) 2017/1939 of 12 October 2017 implementing enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor’s Office (‘the EPPO’)*, OJ L 283, 31.10.2017, 1–71, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R1939&from=EN>;
- European Commission, *Proposal for a Council Regulation on the establishment of the European Public Prosecutor*, Document COM (2013) 534 final of 17 July 2013, http://ec.europa.eu/justice/newsroom/criminal/news/130717_en.htm;
- Kessler G., „The EPPO’s contribution to the protection of the EU financial interests“, in: C. Nowak (ed.), *The European Public Prosecutor’s Office and national authorities*, Milan 2016, 1-11;
- Lohse K., „The European Public Prosecutor: Issues of Conferral, Subsidiarity and Proportionality“, in: L.H. Erkelens, A.W.H. Meij, M. Pawlik (eds), *The European Public Prosecutor Office: An Extended Arm or a Two-headed Dragon?*, Hague 2015, 166-182;
- Meij A., „Some explorations into the EPPO’s Administrative structure and Judicial Review“, in: L.H. Erkelens, A.W.H. Meij, M. Pawlik (eds), *The European Public Prosecutor Office: An Extended Arm or a Two-headed Dragon?*, Hague 2015, 101-118;
- Vervaeke J.A.E., “The material scope of competence of the European Public Prosecutor’s Office”, *ERA Forum* 1/2014, 85-99;
- Бугарски Т., М. Писарић, „Оснивање и организација Европског јавног тужилаштва“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду* 1/2019, 17-35.

*Tatjana D. Bugarski, Ph.D., Full Professor
University of Novi Sad
Faculty of Law Novi Sad
T.Bugarski@pf.uns.ac.rs*

*Milana M. Pisarić, Assistant with Ph.D.
University of Novi Sad
Faculty of Law Novi Sad
M.Pisaric@pf.uns.ac.rs*

Jurisdiction of the European Public Prosecutor's Office

Abstract: *After many years of negotiations between the Member States and the institutions of the European Union, in October 2017, Regulation implementing enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor's Office was adopted. The subject of the paper is the presentation and critical analysis of certain solutions from the Regulation, which relate to the competence and scope of work of this supranational authority, in order to assess the possibilities for realizing its tasks in protecting the financial interests of the European Union.*

Keywords: *European Union, financial interests of the European Union, European Public Prosecutor's Office.*

Датум пријема рада: 20.02.2019.